

ONZE EIGEN TUIN

ONDER REDACTIE VAN MIEN RUYS, JO CUIJPERS, LOEKIE SCHWARTZ, HANS VELDHOEN EN ROSETTE ZANDVOORT

Tuinen op veen • Duiven • Pompoen recepten • Mest

Een prins met lekkere biljetjes

In het jaar 1780 ontdekte de anatoom en fysioloog Aloysio Luigi Galvani in zijn werkkamer te Bologna door toeval tijdens het experimenteren met electriciteit dat spierreacties in het dierlijk lichaam wellicht ook iets met elektrische spanning te maken hadden. Zijn vrouw was op dat moment ziek en hij had haar kikkerbiljetjes laten brengen om wat aan te sterken. Deze nu stonden erg dicht bij een van zijn electriciteitsmachines en de kikkerbiljetjes reageerden hierop met bewegen. Sindsdien is de kikker een soort 'martelaar der wetenschap' geworden.

Voor menig bioloog was bij zijn eerste ontleedkundig practicum de kikker de klos. Volgens de gebroeders Grimm ontdekt de prinses het prinselijke in de kikker pas nadat ze het diertje keihard tegen een muur gesmeten heeft. De soort *Rana pipens* werd gebruikt bij zwangerschapstesten. En je zal maar *Rana esculenta* (de gewone groene kikker) heten: *esculenta* betekent smakelijk. Vroeger werd je door de jeugd met een rietje opgeblazen en als Erwin Krol in een potje moest je het weer voorspellen. En dan had men nog het lef om een liedje over je te schrijven dat je van honger en verdriet in een boerensloot het leven liet. Aan de andere kant van de oceaan moet je meedoen aan wedstrijden in het kikkerspringen. *The New York Times* had een tijd geleden een artikel over het dreigende uitsterven van kikkers en padden: Het heette: *Silence of the frogs*, seriemoord op kikkers, à la *Silence of the Lambs*. De pad vergaat het al niet veel beter. Men krijgt echt geen wra-

Dendrobates azureus, de blauwe pijlgifkikker, een zeldzame soort uit Suriname (boven)

Phylllobates terribilis, met recht een gifkikker

Foto's: auteur

De auteur is gespecialiseerd in het houden en kweken van pijlgifkikkers

ten als men hem vastpakt. In de middeleeuwen behoorde paddevenijn samen met dat van slang, schorpioen, duizendpoot en zwarte spin tot de vijf hoofdvergiften. Vocht van padden werd gebruikt in zalfjes tegen steenuistenen en abcessen. Gelukkig zijn er ook mensen die wel van kikkers en padden houden. Want zeg nou eerlijk, niemand kan net als miss Piggy niet gecharmeerd zijn van Kermit de kikker. En wie kan zich niet de in een soort aardappelzak geklede, toch sympathieke Catweazel herinneren die zijn eigen mystieke pad had. En een ander excentriek heerschap is zeker Mister Toad, die zich in *De wind in de wilgen* telkens weer in de nesten werkt. Maar voor ons tuinliefhebbers geldt dat deze dieren niet alleen mooi zijn maar ook erg nuttig. Ze verorberen vele schadelijke insecten. Kikkers en padden behoren tot de biologische orde van de kikvorsachtigen, ofwel de staartloze amfibieën. Volgens de wetenschappelijke indeling behoren alle tot één en dezelfde familie. In de tijd van Jac. P. Thijsse kon men soms tot 2000 kikkers per hectare vinden. Hier komt ook het begrip 'kikkerregen' vandaan omdat sommige soorten zich massaal voortplanten, met soms

wel 12.000 eitjes per jaar. Voor de tuin zijn drie soorten interessant. De bruine kikker, de gewone groene kikker en de gewone pad. De gewone groene kikker, die vroeger boeren-nachtegal werd genoemd, is het leukst omdat hij zo hard kan kwaken dat men de buurt uit kan nodigen voor een heus kikker-concert. Ook kan men ze tam maken door ze regelmatig met regenwormen of meelwormen te voeren. Om wat kikkers in de tuin te krijgen is een beetje vijver genoeg. Het mag ook een klein kikkerpoeltje zijn. Alle inheemse amfibieën zijn beschermd, maar woont u in een kikkerarme buurt dan kunt u mag u iets kikkerdril ergens vandaan meenemen en in uw vijver doen. Kikkers vangen is verboden en heeft ook geen zin. Volwassen dieren trekken toch weer weg. De uitzondering op deze beschermende wet voor kikkers is bedoeld om scholen de kans te geven de levenscyclus van kikkerdril tot kikkertjes aan de jeugd te laten zien. De jonge kikkertjes laat men later weer vrij op een geschikte plek. Het gaat de laatste jaren iets beter met sommige van onze kikkers en padden.

Vervolg op blz. 26

belangrijk gegeven is de overgebleven thujahaag. Bij de geelgroene kleur van de thuja zijn planten met grijs blad zoals lavendel of vlinderstruik niet mooi.

Licht- en donkergroen moet het zijn, met een klein beetje bruin. In de schaduwhoek bij de schuur staat voor de rododendron een flinke groep maagdenpalm met in de achtergrond drie Corsicaanse kerstrozen, waarvan de prachtige geelgroene bloemtrossen van de winter tot laat in het voorjaar hoog boven het donkerder blad uitsteken.

Tegen de haag naast de bank een *Fothergilla* met vroegbloeiende crème-gele, geurende bloempluisjes; aan de voet daarvan vrouwenmantel met een lichtblauwe Siberische iris. Aan de zonkant, tegen het terras, is gekozen voor de hele zomer bloeiende fletsgele *Potentilla fruticosa* 'Primrose Beauty', met daarbovenuit vier *Rosa* 'Windrush', zwerige takken met heel lichtgele grote enkele rozen. Als contrast met het fijne blad van de *Potentilla* staat, waar het gras begint, een *Hosta sieboldiana* 'Frances Williams' met markante grote geelbonte bladeren.

De overgang van de muur naar de schutting aan de rechterkant wordt verzacht door een hoge fijnbladige bamboe, *Arundinaria murielae*, waar-

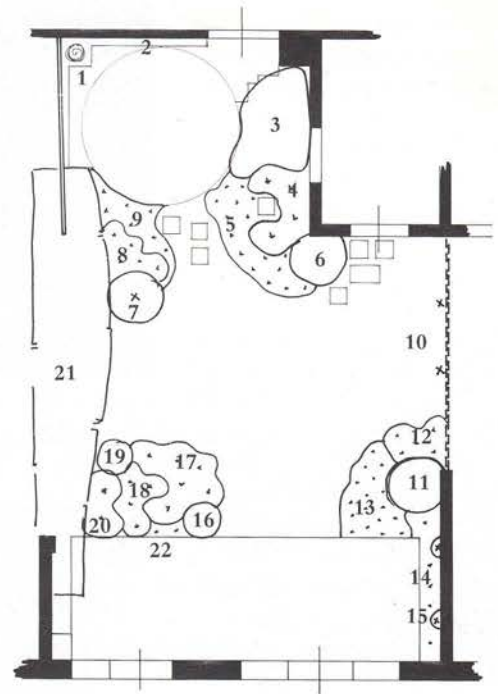
naast voor de herfst een groepje *Anemone* 'Honorine Jobert' is geplant, lichtgevend wit en bloeiend tot de eerste nachtvorst. Ervoor staat mansoor, *Asarum europaeum*, met laag donkergroen rond blad, dat zich uitstekend leent om bolgewasjes tussen te zetten. Langs de muur geeft een groepje *Euphorbia amygdaloides* 'Purpurea' met zijn roodbruine blad een bijzonder accent.

De kleur van de eenjarigen in de potten op het terras is aangepast aan deze vaste beplanting, maar kan elk jaar worden veranderd. Rust overheerst in de tuin maar er is altijd iets bijzonders te zien. ■

beplantingslijst

- 1 Thuja
- 2 klimop
- 3 Rhododendron
- 4 Helleborus argutifolius
- 5 Vinca minor
- 6 Hedera helix 'Arborescens'
- 7 Fothergilla major
- 8 Iris sibirica 'Perry's Blue'
- 9 Alchemilla mollis
- 10 Clematis 'Perle d'Azur'
- 11 Arundinaria murielae
- 12 Anemone 'Honorine Jobert'
- 13 Asarum europaeum
- 14 Euphorbia amygdaloides 'Purpurea'

beplantingsplan

- 15 Clematis tangutica
- 16 Hosta sieboldiana 'Frances Williams'
- 17 Potentilla fruticosa 'Primrose Beauty'
- 18 Rosa 'Windrush'
- 19 Panicum virgatum 'Rehbraun'
- 20 Foeniculum vulgare 'Giant Bronze'
- 21 Thujahaag
- 22 Viola cornuta 'Gazelle'

Dirk Jan Koning

Aster umbellatus

Een weinig bekende aster in onze tuinen is een Amerikaanse wilde moeras-aster: *Aster umbellatus*, die vaak op het eerste gezicht niet als aster wordt herkend.

Hij wordt bij ons wel 180 cm hoog. Daarbij zal iedere tuinier aan die slappe omvallende hoge herfstasters denken. Maar niet deze! Bossig, stevig rechtop met grote losse schermen witte bloemetjes met een geel hartje, augustus-september. Het geheel doet crèmewit aan en verzacht zo achterin een grote border geplant fellere tinten. Na de bloei worden de schermen zilverachtig wit van zaadpluis. Daar kunnen de vogels nog tot diep in de winter van eten.

Te fors voor een kleine tuin maar in een grote border stevig en probleemloos, op de meeste gronden in de zon. ■

Vervolg van blz. 19

Maar voor soorten als de boomkikker en de vroedmeesterpad zijn alleen nog enkele geheime geschikte plekjes over. Niet meer eigenlijk dan een groot soort buitenterrarium. Gelukkig zijn er wel paddentunnels om in de tijd van de paddentrek de dieren veilig naar hun afzetplaatsen te laten gaan en zijn er vele mensen en organisaties die toch om deze mooie en interessante dieren geven. Zoals de stichting Ravon van de KNNV, Lacerta, IVN, WNF en als het goed is u: de tuinliefhebber. Want een *Declining Amphibian Task Force* zoals in de USA bestaat, hebben we hoop ik nooit nodig. Met een beetje geluk kunt u amfibieën zien in de Priona-tuinen, de Tuinen van Mien Ruys en in de tuinen van Ton ter Linden. Dit is erg afhankelijk van het weer en het seizoen.

Ik hoop dat u in het vervolg iets anders tegen onze glibberige vriendjes aankijkt. Kussen mag altijd maar of er een prins uitkomt kan ik niet garanderen. En als u kikkerbilletjes eet dan hoop ik dat u ze zelf krijgt. Kwaak! ■